

5. Онуфрієнко Г. С. Термін комунікація в поняттєвому вимірі й лінгвістичному контексті / Г. С. Онуфрієнко, А. О. Черневич // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – Львів. – 2010. № 675. – С. 154-160.
6. Білан Н. І. Соціальні комунікації в інформаційному суспільстві / Н. І. Білан // Наукові записки Інституту журналістики. – 2014. – Том 56. – С. 171-175.
7. Холод О. М. Соціальні комунікації як поняття в науковій галузі «соціальні комунікації» / О. М. Холод // Психолінгвістика. – 2013. – Вип. 12. – С. 286-293.

Ключевые слова: коммунікации, социальные коммунікации, политические коммунікации, информация.

Ключові слова: комунікації, соціальні комунікації, політичні комунікації, інформація.

Key words: communications, social communications, political communications, information.

КУРОВА АНАСТАСІЯ ВОЛОДИМИРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри соціології та психології,
кандидат психологічних наук

МОТИВАЦІЯ ЯК СКЛАДОВА КОМПОНЕНТА СТРУКТУРИ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Сучасні соціальні процеси життя особистості значно підвищують важливість соціально-психологічних утворень особистості, які забезпечують її внутрішню рівновагу, активізують резерви та потенціали, що виступають засадою прагнень, цінностей та особистісного становлення; також затребуваним у науці є і вивчення того, як внутрішні, суб'єктивні умови трансформуються у причини активності суб'єкта. У зв'язку із цим звертання до проблеми основних особистісних складових суб'єктивного благополуччя є обґрунтованим і своєчасним.

На жаль, в науці немає теоретичного осмислення цієї категорії, не виявлені основні психологічні детермінанти суб'єктивного благополуччя особистості. К.О. Абульханова-Славська розглядала суб'єктивне благополуччя як характеристику особистості, специфічне «співвідношення особистості із життям», у якому і потрібно шукати психологічні визначення особистості [1]; О.Є. Бочарова інтерпретує його як «узагальнену і стійку властивість, що має особливу значущість для особистості» [2]; Ю.М. Олександров наголошує, що «для проходження складних життєвих ситуацій з показників психологічного благополуччя найбільш важливими є: наявність власної позиції у житті та вміння керувати власним середовищем» [5]; Р.М. Шаміонов визначив суб'єктивне благополуччя як «ставлення людини до себе, свого життя і процесів, що

мають важливе значення для неї з погляду засвоєних нормативних уявлень про зовнішнє і внутрішнє середовище і що характеризується відчуттям задоволеності» [6]. І.С. Горбаль розуміє суб'єктивне благополуччя як динамічну когнітивно-емоційну оцінку людиною якості власного життя, яка формується на основі об'єктивних (умов життя та діяльності, задоволеності базових потреб, стану здоров'я тощо) чинників, сприйнятих та засвоєних особистістю із урахуванням її індивідуально-типологічних особливостей і характеру, спрямованості, особливостей самооцінки та самоприйняття, сенсожиттєвих та ціннісних орієнтацій та ін.» [3]. Ми підтримуємо дане визначення, але вважаємо, що воно потребує доповнення: на наш погляд, особливу роль у формуванні суб'єктивного благополуччя особистості відіграють чинники соціально-психологічної адаптації та мотивації.

Розглянемо результати дослідження мотиваційних складових професійної діяльності майбутніх психологів. За методиками вивчення мотивації професійної діяльності К. Замфір внутрішня мотивація, зовнішні позитивні та негативні впливи на мотивацію утворюють «запал професійного росту особистості» [4]. За показниками шкал «Внутрішня мотивація» та «Зовнішня позитивна мотивація» виявлено статично значущі відмінності між вибірками чоловіків та жінок. Жінки-психологи ($M=4,286$) виявились суттєво більш внутрішньо мотивованими за чоловіків ($M=3,712$) та за щільністю розподілу стандартного відхилення ($SD=0,620$ у жінок та $SD=0,848$ у чоловіків) – більш зосередженими та усвідомленими у внутрішній організації досягнення своїх цілей.

Також за шкалою «Зовнішня позитивна мотивація» жінкам-психологам важливіше за чоловіків отримувати задоволення від професії та процесу професійної діяльності ($M=3,766$ у жінок та $M=3,433$ у чоловіків), проте значення стандартного відхилення свідчать по суті про однаковий характер розподілу даних ($SD=0,663$ у жінок та $SD=0,658$ у чоловіків). Зовнішні негативні мотиваційні прояви майже однаково впливають на мотиваційний фон особистості жінки чи чоловіка. При аналізі показників стандартного відхилення (у чоловіків-психологів $SD=0,899$, у жінок $SD=0,990$) зрозуміло, що вибірка чоловіків-психологів є більш гомогенною, отож серед обстежених чоловіків відносна доля осіб з високими та низькими значеннями зовнішньої негативної мотивації нижче, аніж у жінок-психологів. Тобто, чоловікам-психологам притаманні більш «вузькі» коридори реагування на зовнішні негативні впливи. Такого ж висновку за дослідженнями дійшов К. Замфір: «тип мотивації впливає не тільки на ефективність праці, а й на особистість робітника» [4]. Висока задоволеність можлива, в основному, при переважанні внутрішньої мотивації. Якщо переважає зовнішня мотивація, то праця стає засобом для досягнення будь-чого.

Таким чином, мотиваційна складова є важливим компонентом у структурі суб'єктивного благополуччя майбутнього психолога. Якщо внутрішня мотивація є джерелом розвитку, стимулює вдосконалення професійної майстерності, то зовнішня мотивація орієнтує її на суто

особисті інтереси (цілі), пригнічує внутрішнє спрямування, призводить до відчуження від задоволеності. Зовнішня мотивація не стимулює належною мірою професійного розвитку, перетворює працю у діяльність, що здійснюється під тиском зовнішньої необхідності.

Список використаної літератури:

1. Абульханова-Славская К.А. Стратегия жизни / К.А. Абульханова-Славская. – М.: Мысль – 1991. – 299 с.
2. Бочарова Е.Е. К вопросу о внутренних детерминантах субъективного благополучия личности / Е.Е.Б очарова // Известия ПГПУ им. В.Г. Белинского. 2008. № 10. – С. 226-231.
3. Горбаль І.С. Психологічні кореляти суб'єктивного благополуччя / І.С. Горбаль // Вісник ОНУ. – Т. 18. – Вип.22 (1). 2013. – С. 156-163.
4. Замфир К. Удовлетворенность трудом / К. Замфир. – М.: Инфра М, 2001. – 214 с.
5. Олександров Ю.М. Життєві ситуації у контексті саморегуляції та благополуччя особистості / Ю.М. Олександров // Актуальні проблеми практичної психології. Ч.ІІ. – Херсон, 2009. – С. 142-150.
6. Шамионов Р.М. Психология субъективного благополучия личности / Р.М. Шамионов. Саратов, 2004. – 324 с.

Ключові слова: внутрішня мотивація, суб'єктивне благополуччя, особистість, зовнішня мотивація.

Ключевые слова: внутренняя мотивация, субъективное благополучие, личность, внешняя мотивация.

Key words: inner motivation, subjective well-being, personality, external motivation.

ЛАЗОР КАТЕРИНА ПЕТРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціології та психології, кандидат політичних наук

ОКРЕМІ ПСИХОЛОГІЧНІ ПРИЙОМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ

Існування між представниками політичних еліт боротьби за прихильність кожного виборця є основоположною характеристикою демократичного вектору розвитку держави. Разом з тим, бажання досягти ефективних результатів у формі максимальної підтримки власної кандидатури, обумовлює застосування виборчими штабами комплексних важелів впливу на формування необхідної кандидатури виборчої поведінки населення. Визначальне місце серед таких важелів впливу відводиться саме психологічним засобам, які сприяють формуванню його політичного світогляду. Активне зловживання психологічними засобами суперечить вимогам нормативно-правових засад інформаційного забезпечення виборів, та як наслідок – нівелює